

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра менеджменту

Затверджено

Проректор з навчальної роботи,
проф. Гаврилюк С. В. _____

«___» _____ 20__ р.

МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ

Програма

нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

напряму 6.140130 «Туризм»

Програма навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» для студентів напряму підготовки 6.140130 «Туризм»
«26» серпня, 2014 р. – 6 с.

Розробник: Буняк Н.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту

Рецензент: Ліпич Л.Г., доктор економічних наук, декан інституту економіки та менеджменту

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри менеджменту протокол № 1 від 27. серпня. 2014 р.

Завідувач кафедри: _____ проф. Черчик Л.М.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту протокол № 1 від 03. вересня. 2014 р.

Голова науково-методичної комісії інституту _____ доц. Бегун С.І.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету протокол № 1 від 17. вересня. 2014 р.

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи, методи, закони, функції, напрямки розвитку менеджменту організацій у сфері туристичної індустрії.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Менеджмент організацій» відповідно до структурно-логічної схеми викладення менеджерських дисциплін, передбачених навчальними планами вищевикладеного фаху, викладається після вивчення дисциплін блоку «Менеджмент»; «Організація готельного господарства»; «Організація туризму».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Загальні засади менеджменту підприємств туристичної індустрії
2. Організація управління підприємствами туристичної індустрії

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання дисципліни є формування у спеціалістів сучасного системного економічного мислення в галузі менеджменту організації з урахуванням галузевої специфіки та особливостей управлінської праці у сфері туристичної індустрії, підготовка висококваліфікованого менеджера, який буде спроможним забезпечити високий рівень ефективності системи управління та конкурентоспроможність організації в умовах ринкової економіки.

1.2. Основними завданнями навчальної дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів фаху з питань: методологічних засад менеджменту підприємств туристичної індустрії; господарської організації туристичної індустрії як об'єкту управління; формування системи менеджменту у підприємствах туристичної індустрії; організація управління сучасними підприємствами туристичної індустрії на основі функціонального та процесного підходів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: основні напрямки розвитку менеджменту організацій; особливості менеджменту підприємств туристичної індустрії; методи, функції менеджменту підприємств туристичної індустрії; основні категорії та інструменти менеджменту підприємств туристичної індустрії.

вміти: виявляти проблеми в управлінні підприємствами туристичної індустрії, здійснювати збір необхідної інформації та приймати оптимальні управлінські рішення; залежно від форм управління господарською діяльністю у сфері туристичної індустрії обирати найбільш відповідні засоби і методи управління підприємством; здійснювати пошук найбільш раціональних підходів щодо управління бізнес-процесами підприємств туристичної індустрії; забезпечувати розвиток персоналу як засобу забезпечення підвищення конкурентоспроможності туристичних підприємств; застосовувати новий інструментарій менеджменту для проектування управлінських систем; розробляти та обґрунтовувати основні напрями удосконалення та підвищення ефективності управління підприємствами туристичної індустрії.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 72 години / 2 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади менеджменту підприємств туристичної індустрії

Тема 1. Загальна характеристика менеджменту підприємств туристичної індустрії

Загальна характеристика основних понять менеджменту організації. Управління підприємствами туристичної індустрії як відкритою системою. Умови існування та життєздатності підприємства туристичної індустрії у зовнішньому середовищі.

Тема 2. Проблеми розвитку менеджменту вітчизняних підприємств туристичної індустрії

Загальні та специфічні риси менеджменту підприємств туристичної індустрії. Ключові моменти нової парадигми менеджменту. Особливості розвитку підприємств туристичної індустрії у вітчизняній економіці.

Тема 3. Особливості управління організаціями сфери туристичної індустрії

Підприємства, організації та види діяльності, що складають індустрію гостинності та індустрію туризму. Специфіка менеджменту у сфері туристичної індустрії.

Тема 4. Правові основи управління підприємствами туристичної індустрії

Правовий аспект менеджменту підприємства туристичної індустрії. Господарська організація та її характерні ознаки. Класифікація підприємств туристичної індустрії.

Тема 5. Форми управління господарською діяльністю у туристичній індустрії

Поняття форм управління у туристичній індустрії. Малі форми господарювання. Франчайзинг. Контракти на управління у туристичній індустрії. Операційні ланцюги.

Тема 6. Управління бізнес-процесами у підприємствах туристичної індустрії

Дефініція «бізнес-процес». Характеристика бізнес-процесів підприємств туристичної сфери. Управління якістю туристичних послуг.

Тема 7. Управління персоналом підприємств туристичної індустрії

Розвиток персоналу. Складові процесу розвитку персоналу підприємств туристичної індустрії. Критерії ділової оцінки персоналу.

Змістовий модуль 2. Організація управління підприємствами туристичної індустрії

Тема 8. Проектування роботи у підприємствах туристичної індустрії

Реалізація загальних та спеціальних функцій менеджменту в організаціях туристичної індустрії. Концепція проектування роботи у підприємствах туристичної індустрії. Моделі проектування робіт у підприємствах туристичної індустрії.

Тема 9. Організаційний менеджмент

Поняття та завдання організаційного менеджменту. Фактори ефективності комунікаційної взаємодії. Управлінські повноваження та їх види. Організаційні схеми управління підприємствами туристичної індустрії.

Тема 10. Проектування та вдосконалення організаційних структур управління підприємств туристичної індустрії

Сучасні методи проведення робіт із вдосконалення організаційних структур підприємств туристичної індустрії. Характеристика сучасних типів організаційних структур і передумови їх формування в організаціях туристичної індустрії.

Тема 11. Процес управління на підприємствах туристичної індустрії

Зміст процесу управління та основні підходи до його визначення. Основні етапи процесу управління. Поняття та сутність управлінської технології. Особливості механізму управління підприємствами туристичної індустрії.

Тема 12. Антикризовий менеджмент

Поняття кризи, причини та умови виникнення кризової ситуації, види кризових ситуацій. Сутність антикризового менеджменту. Ризик-менеджмент як різновид антикризового менеджменту.

Тема 13. Самоменеджмент

Поняття професіоналізму управління та його необхідність. Вимоги до сучасного менеджера. Самоуправління та самовдосконалення менеджера. Організація робочого місця менеджера.

Тема 14. Ефективність управління підприємством туристичної індустрії

Поняття ефективності управління. Характеристика основних підходів до оцінки ефективності управління. Характеристика основних критеріїв та показників ефективності управління підприємством туристичної індустрії.

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік.

4. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Методи та засоби діагностики успішності навчання: усне опитування, поточне тестування, оцінка за ІНДЗ, перевірка конспектів, залік.

5. Список джерел

Основна література

1. Виханский О.С. Менеджмент : учебник / О. С. Виханский, А. И. Наумов. – М. : Гардарики, 2000. – 528 с.
2. Кабушкин Н. И. Менеджмент туризма : учеб. пособ. / Н. И. Кабушкин. – Минск : БГЗУ, 1999. – 644 с.
3. Кабушкин Н. И. Менеджмент гостиниц и ресторанов : учеб. для студ. спец. «Экономика и управление социально-культурной сферой вузов» / Н. И. Кабушкин, Г. А. Бондаренко. – 4-е изд., стер. – Минск: ООО «Новое знание», 2003. – 368 с.
4. Мельниченко С. В. Менеджмент підприємства туристичної індустрії : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / С. В. Мельниченко, Н. І. Ведмідь. – К. : КНТЕУ, 2005. – 218 с.
5. Роглев Х. Й. Основи готельного менеджменту : навч. посіб. / Х. Й. Роглев. – К. : Кондор, 2005. – 408 с.
6. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу :

монографія / Т. І. Ткаченко. – К. : КНТЕУ, 2006. – 537 с.

Додаткова література

1. Агамірова Е. В. Управление персоналом в туризме и гостинично-ресторанном би знесе : практикум / Е. В. Агамірова. – М. : Издат.-торг. корпорация «Дашков и К», 2006. – 176 с.

2. Агеева О. А. Туризм и гостиничное хазяйство : учеб. для вузов по специальности «Менеджмент» / О. А. Агеева, Д. Н. Акуленок, Н. М. Васильев [и др.]. – М. : ЭКМОС, 2000. – 399 с.

3. Богалдин-Малых В. В. Маркетинг и управление в сфере туризма и социально-культурного сервиса: туристические, гостинично-ресторанные и развлекательные комплексы : учеб.-метод. пособ. / В. В. Богалдин-Малых. – М. : Изд-во МПСИ, 2004. – 559 с.

4. Василенко В. О. Ситуаційний менеджмент : навч. посіб. / В. О. Василенко, В. І. Шостка, О. М. Клейменов. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 372 с.

5. Васильченко Ю. Л. Механизмы времени. Тайм-менеджмент : теория, практикум / Ю. Л. Васильченко. – К. : Наша культура и наука, 2001. – 200 с.

6. Виноградова О. В. Реінжинірінг бізнес-процесів у сучасному менеджменті : монографія / О. В. Виноградова. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2005. – 195 с.

7. Виноградський М. Д. Менеджмент в організації : навч. посіб. / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова. – К. : Кондор, 2002. – 652с.

8. Волков Ю. Ф. Введение в гостиничный и туристический бизнес : учебник / Ю. Ф. Волков. – Ростов н/Д : Феникс, 2003. – 348 с.

9. Жукова М. А. Индустрия туризма. Менеджмент организаций / М. А. Жукова. – М. : Финансы и статистика, 2003.

10. Зайцева Н. А. Менеджмент в социально-культурном сервисе и туризме : учеб. для студ. ВУЗ / Н. А. Зайцева. – М. : Академия, 2003. – 224 с.

11. Квартальнов В. А. Стратегический менеджмент в туризме: Современный опыт управления / В. А. Квартальнов. – М. : Финансы и статистика, 2000. – 496 с.

12. Мельниченко С. В. Інформаційні технології в туризмі: теорія, методологія, практика : монографія / С. В. Мельниченко. – К. : КНТЕУ, 2008. – 494 с.

13. Мойсеева Н. К. Стратегическое управление туристической фирмой / Н. К. Мойсеева. – М. : Финансы и статистика, 2007. – 270 с.

14. Организация и управление гостиничным бізнесом : учебник / Под ред. А. Л. Лесника, А. В. Чернышева. – М. : Издательский дом «АЛЬПИНА», 2001. Т2 – 576 с.

15. Орлов А. И. Менеджмент : учебник / А. И. Орлов. – М.: Изумруд, 2003. – 64с.

16. Папирян Г. А. Менеджмент в индустрии гостеприимства : учебник / Г. А. Папирян. – М. : Экономика, 2000. – 206 с.

17. Реинжиниринг бизнес-процессов. Полный курс MBA : учебник / Н. М. Абдикеев, Т. П. Данько, С. В. Ильдеменов, А. Д. Киселев. – М. : Эксмо, 2005. – 592 с.

18. Шульгіна Л. М. Маркетинг підприємств туристичного бізнесу : монографія / Л. М. Шульгіна. – К. : КНТЕУ, 2005. – 597 с.

19. Чудновский А. Д. Управление индустрией туризма : учеб. пособие / А. Д. Чудновский. – М. : КНОРУС, 2005. – 448 с.